

Kinder Torah

Eikev

בס"ד

Simcha Shel Mitzvah

"Chaim, what a beautiful smile you have on your face."

"I am very happy, Abba."

"That is wonderful, Chaim. May I ask why?"

"I just did a small mitzvah – one that I have never done before in my life."

"How can a small mitzvah lead to such great happiness, Chaim?"

"We learned the answer to that question in our *parashas ha'shavuah* class, Abba. The Ohr HaChaim HaKadosh quotes the Medrash (Vayikra Rabba 11:7), which explains that the very first word in the parasha, '*vihoya*,' always denotes *simcha* (happiness). What is the great *simcha* here in our parasha? 'This will be the reward – '*eikev*' – when you listen to these laws.' Rashi explains that the word '*eikev*' also means heel. If a person will listen to (and fulfill) all of the mitzvos, even those seemingly insignificant ones that people step on with their heel (so to speak), his heart will be happy."

"Fantastic, Chaim."

"Pirkei Avos reinforces this when it states, 'The reward of a mitzvah is a mitzvah' (4:2). The reward for fulfilling a mitzvah is *simcha*, which is itself a mitzvah."

"Chaim, the word '*vihoya*' also appears in the parasha at the beginning of the second paragraph of Kriyas Shema, 'It will be that if you listen to My commandments' (Devarim 11:13)."

"Abba, the Ohr HaChaim on that verse relates that *simcha* is a prerequisite for performing a mitzvah. Any other happiness is futile, as Shlomo HaMelech said, 'Joy, what does it accomplish?' (Kohes 2:2). Now you see why I am so happy, Abba. I did a mitzvah!"

Kinderlach . . .

Are you feeling a little down? How can you cheer up? Find a mitzvah to do. Think about what a great deed you are about to do. You are going to serve Hashem. You are going to give Him nachas ruach. In return, He is going to give you double reward – in this world and the next. The reward in this world is another mitzvah – simcha! That makes you happy even before you perform the mitzvah. After you do the mitzvah – you are ecstatic. Be happy, kinderlach! Do mitzvos!

Stress Test

"Shalom, Mr. Lev, what brings you to my office?"

"Doctor, I am having heart palpitations."

"That can be serious, Mr. Lev. Let me check you out."

The doctor took Mr. Lev's blood pressure and pulse. He also listened to his heart-

beat with the stethoscope.

"Everything appears to be normal, Mr. Lev. I am going to send you for a stress test. This will give us a better indication if anything is wrong with your heart."

"Thank you, doctor."

Mr. Lev proceeded to the cardiology clinic. There, he met the heart specialist who would perform the test.

"Shalom Mr. Lev. I see you have come for a stress test. Let me explain to you what is involved. We will hook you up to a monitor, which will measure how well your heart is working. It is relatively easy for your heart to pump the blood properly when you are resting. When you are under stress, we see how well it really works. Therefore, we will put you on this treadmill and make you walk briskly on an incline. Your heart will begin to pump harder and harder. The monitor will show what is inside your heart – if it is really strong."

"I'm ready doctor. However, I must tell you that this physical test of my heart is almost a parable to the spiritual test that the hearts of the entire Jewish people underwent over 3000 years ago in the desert."

"Sounds fascinating, Mr. Lev. Please tell me about it."

"The verse states, 'You shall remember the entire road on which Hashem, your G-d, led you these forty years in the desert in order to test you, to know what is in your heart, whether you will observe His mitzvos or not' (Devarim 8:2). What was the test? Total dependence upon Hashem. Following Him into an unlivable desert, and staying there for forty years with no provisions or normal shelter. Dependent totally upon His Kind Hand for daily bread, water, and safety from the elements. Learning Torah and performing mitzvos was their only priority in life. Only those who have total trust in Him can live like that for forty years. The *meforshim* have various explanations of the words, 'To know what is in your heart.'"

"Please share them with me."

"The Sforno explains that passing the test revealed to the Heavenly Angels that the Jewish people were truly on a higher level than they were. The Keli Yakar expresses a similar idea. The word for test – '*li'nasosecha*' is similar to the word '*nes*' – pole. When we passed the test, it was as if our hearts were displayed on a pole for

all of the nations of the world to see. They ask, 'Why does this nation merit such success when they observe Hashem's mitzvos?' The answer is, because they sacrificed everything they had to serve Him in the desert for forty years. No one can claim that we do not deserve preferential treatment. We earned it."

"This is so interesting."

"The Ramban has a different approach. Hashem wanted to know (so to speak) if we would keep the mitzvos forever under the most difficult of conditions. Therefore, He tested us. If we observed the mitzvos under the harsh conditions of

the Midbar, then we would always observe them. Lastly, the Malbim highlights a different aspect of a test – to strengthen the one being tested. If I took this stress test every day, doctor, the exercise would surely strengthen my heart. Similarly, the tests of the forty years of the Midbar strengthened the *ruchnius* (spirituality) of Klal Yisrael, and weakened the *gashmius* (physical desires). Only then were they ready to receive Hashem's great gift of Eretz Yisrael. This test developed their

hidden potential and brought out their strength."

"Mr. Lev, I could sit here and listen for hours. However, we must begin the stress test. We want to see what is in your physical heart. We already know the condition of your spiritual heart. It had been beating strongly for over 3000 years. Ever since the stress test of the Midbar."

Kinderlach . . .

What is in your heart? Is it strong or weak? There is only one way to find out – test it. Put it under stress and see how it performs. Did your friend constantly bother you today? That is a great stress test of your patience. Did you encounter a difficult sugya (subject) in the Gemora? A real test of your mind. Did someone need your help? You have encountered test of your middah of chessed (kindness). Did Imma ask you to do something that you did not want to do? Your obedience is being tested. Did you have a great desire to eat cookies shortly before dinner? A test of your control over your tayvas (desires). We have so many tests, kinderlach. However, they are all for the good – to reveal what is in our heart. They show us how much we have accomplished, and they help us to grow. Welcome the tests, kinderlach. They are very good for you.

והגדת לבנר

פרשת עקב

אם תתאמץ, נוכל לראות היטב אם הלב באמת עובד כראוי. לפיכך, נעמיד אותך על ההליכון הזה, ויהיה עליך ללכת במהירות בעלייה. הלב שלך יתחיל לדפוק יותר ויותר חזק, והמוניטור יראה מה קורה בתוכו – האם הוא באמת חזק.

"אני מוכן, דוקטור. אך אני חייב לומר לך שמבחן הפיזי הזה של הלב שלי הוא כמעט משל למבחן הרוחני שעברו לבבות בני ישראל לפני יותר מ-3,000 שנה במדבר."

"הדברים שלך ממש מעוררים סקרנות, מר לב. למה כוונתך?"

"הפסוק אומר 'זוכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' אלוקיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענותך לנסותך לדעת אשר בלבבך התשמור מצוותיו אם לא' (דברים ח', ב'). מה היה הנסיון? תלות מוחלטת בקב"ה. ללכת אחריו לתוך מדבר שממה, ולהשאר שם ארבעים שנה ללא אמצעי מחיה מסביב וללא מחסה רגיל. הם היו תלויים לגמרי בידו הגדולה של ה' שתספק להם מדי יום לחם ומים, והגנה מפני הסביבה. הדבר היחיד שהיה חשוב להם בחיים היה לימוד תורה ושמירת מצוות. רק אנשים שבטוחים בטחון מלא בה' יכולים לחיות כך למשך ארבעים שנה. המפרשים מביאים פירושים שונים לביטוי 'לדעת אשר בלבבך'."

"הספורנו מסביר שהעמידה בנסיון גילתה למלאכי השרת שעם ישראל אכן היו בדרגה גבוהה יותר ממה שהיו קודם לכן. גם הכלי יקר אומר רעיון דומה. המילה 'נסיון' דומה למילה 'נס' – עמוד. כאשר עמדנו בנסיון, הרי היה זה כאילו הועלו לבותינו

על נס לפני כל אומות העולם, למען יראו. מדוע זוכה אומה זו בהצלחה כה גדולה כאשר בניה שומרים את מצוות ה' – מכיוון שהם ויתרו על הכל כדי לעבודו ארבעים שנה במדבר. אף אחד לא יכול לבוא ולטעון שלא מגיע לנו יחס מיוחד. זכינו בו בכבוד."

"כל כך מעניין."

"לרמב"ן יש גישה אחרת. ה' רצה לדעת (כביכול) אם נשמור את המצוות לתמיד, גם בתנאים קשים ביותר. לפיכך בחר אותנו. אם נהיה מסוגלים לשמור מצוות בתנאים הקשים במדבר, סימן שתמיד נקיימן. ולבסוף, המלבי"ם מעלה צד אחר של נסיון – חיזוק האדם הנתון בו. אם הייתי עושה את מבחן המאמץ הזה כל יום, ההתעמלות ודאי היתה מחזקת את לבי. ובדומה לכך, הנסיונות במשך ארבעים שנה במדבר חיזקו את הצד הרוחני של עם ישראל, והחלישו את התאוות הגופניות. רק לאחר מכן היה העם מוכן לקבלת המתנה הגדולה – את ארץ ישראל. המבחן והנסיונות פתחו לנו הפוטנציאל שהיה חבוי בהם, והראו לעין כל את חוסנם."

"מר לב, הייתי יכול לשבת ולהאזין לך שעות, אך עלינו להתחיל בבדיקה. אנחנו רוצים לראות מה המצב של לבך הפיזי. את מצב לבך הרוחני – אנו כבר יודעים היטב. הוא פועם בעוז כבר יותר מ-3,000 שנה. עוד מאז מבחן המאמץ במדבר."

מצוות – קטנות וגדולות

"חיים, איזה חיור ענק יש לך על הפנים!"

"אני באמת מאוד שמח, אבא."

"טוב מאוד, חיים. אבל מדוע אתה כל כך שמח?"

"עשיתי עכשיו מצווה קטנה – מצווה שלא עשיתי מעודי בחיי."

"כיצד יכולה מצווה קטנה להוביל לשמחה כה גדולה?"

"למדנו את התשובה לשאלה זו בשיעור פרשת שבוע, אבא. האור החיים הקדוש מצטט את המדרש (ויקרא רבה י"א, ז'), על המילה הראשונה בפרשה: 'והיה'.

'והיה' תמיד בא במשמעות של שמחה.

מהי השמחה הגדולה בפרשתנו? השמחה

תהיה בשכר הגדול שנקבל אם נשמור את

המצוות: "והיה עקב תשמעון את

המשפטים... ושמר ה' אלוקיך לך את הברית

ואת החסד... ואהבך... רש"י מסביר שהמילה

'עקב' גם משמעותה העקב של הרגל. אם האדם

ישמע למצוות ויקיימן, אפילו אותן מצוות שנראות

כל כך לא חשובות, עד שאדם ידש אותן בעקביו,

כלומר, מזלזל בהן חלילה, 'אז ישמח לבו'."

"משמח מאוד, חיים!"

"המשנה בפרקי אבות מחזקת רעיון זה באומרה:

'שכר מצווה – מצווה' (ד', ב'). השכר על

קיום מצווה היא שמחה, שהיא בעצמה

מצווה."

"חיים, המילה 'והיה' מופיעה שוב בפרשתנו,

בתחילת הפרשה השנייה של קריאת שמע –

'והיה אם שמעו תשמעו אל מצוותי' (דברים י"א, י"ג)."

"האור החיים על פסוק זה אומר שהשמחה היא תנאי מוקדם לקיום מצווה. כל שמחה אחרת היא הבל הבלים, כמו שאמר שלמה המלך, 'ולשמחה, מה זה עושה?' (קהלת ב', ב'). כעת אתה רואה מדוע אני כה שמח, אבא. קיימתי מצווה!"

ילדים יקרים...

האם אתם חשים קצת מדוכדכים? כיצד אפשר להגיע לידי שמחה? מיצאו מצווה שאתם יכולים לקיים. חישבו על המעשה הגדול שאתם עומדים לעשות: אתם עומדים לעבוד את ה'. אתם עומדים לעשות לו נחת רוח. ובתמורה, הוא יתן לכם שכר כפול – בעולם הזה, ובעולם הבא. השכר בעולם הזה היא מצווה נוספת – שמחה! דבר זה כבר יכול לשמח אתכם, עוד לפני שקיימתם את המצווה. ולאחר שקיימתם אותה – הרי תהיו פשוט מאושרים. היו שמחים, ילדים יקרים! קיימו מצוות!

מבחן מאמץ

"שלום, מר לב. מה מביא אותך למשרד?"

"דוקטור, אני סובל מדפיקות לב מואצות."

"בוא נבדוק אותך, מר לב, שכן דפיקות לב יכולות להיות סימן למחלה חמורה."

הרופא מודד את הדופק ואת לחץ הדם של מר לב. הוא גם מאזין לדפיקות הלב בסטטוסקופ.

"הכל נראה בסדר, מר לב. אני שולח אותך למבחן מאמץ. בדיקה זו יכולה להראות טוב יותר אם אכן יש איזו בעיה בלב."

"תודה לך, אדוני הרופא."

מר לב הולך למרפאה הקרדיולוגית. שם הוא נפגש עם המומחה למחלות לב, האמור לעשות את הבדיקה.

"שלום, מר לב. אני רואה שהגעת הנה בשביל מבחן מאמץ. אסביר לך במה המדובר. אנחנו נחבר אותך למוניטור, שימדוד את קצב פעילות הלב. קל יחסית ללב להזרים את הדם בזמן מנוחה. אך

ילדים יקרים...

מה מצב לבכם? האם הוא חזק או חלש? יש רק דרך אחת לדעת זאת: לבחון אותו. להיות במצב של לחץ ומאמץ, ולראות כיצד הוא מתפקד. האם חבר לכיתה הטריד אותך כל היום? זהו מבחן מאמץ רציני של כוח הסבלנות שלך. האם נתקלת בסוגיא קשה בגמרא? זוהי בחינה של כוח השכל שלך. האם מישוה זקוק לעזרתך? אתה עומד בפני מבחן של מידת החסד שלך. האם אמא ביקשה ממך לעשות משהו שאינך רוצה לעשות? כאן בוחנים את יכולתך לצניית. האם יש לך תאוה גדולה לאכול עוגיות כמה דקות לפני ארוחת ערב? שליטתך בתאוותיך נבדקת בזה הרגע. יש לנו כה הרבה נסיונות, ילדים יקרים, אך כולם לטובה. כולם מגלים מה שיש בליבותינו. הם מראים לנו כמה כבר השגנו, והם מסייעים לנו לגדול עוד. קבלו את המבחנים והנסיונות בשמחה, ילדים. הם מחזקים אתכם!